برنامه های توسعه روستایی، گامی مهم در ارتقاءِ سطح زندگی روستائیان

از چند سده اخیر و با رشد پرشتاب صنعت و فناوری در جهان، عقب ماندگی مناطق روستایی بیشتر عیان گردیده است. از آن جاییکه عموماً روستاییان نسبت به شهرنشینان دارای درآمد کمتری هستند و از خدمات اجتماعی ناچیزی برخوردار هستند، اقشار روستایی فقیرتر و آسیب پذیرتر محسوب می شوند که بعضاً منجر به مهاجرت آنان به سمت شهرها نیز می شود. علت این امر نیز پراکندگی جغرافیایی روستاها، نبود صرفه اقتصادی برای ارایه خدمات اجتماعی، حرفه ای و تخصصی نبودن کار کشاورزی (کم بودن بهره وری)، محدودیت منابع ارضی (در مقابل رشد جمعیت)، و عدم مدیریت صحیح مسؤولان بوده است. به همین جهت، برای رفع فقر شدید مناطق روستایی، ارتقای سطح و کیفیت زندگی روستاییان، ایجاد اشتغال و افزایش بهره وری آنان، تمهید توسعه روستایی متولد گردید.

برنامه های توسعه روستایی، جزئی از برنامه های توسعه هر کشور محسوب می شوند که برای دگرگون سازی ساخت اجتماعی-اقتصادی جامعه روستایی بکار می روند. اینگونه برنامه ها را که دولت ها و یا عاملان آنان در مناطق روستایی پیاده می کنند، دگرگونی اجتماعی براساس طرح و نقشه نیز می گویند. از سوی دیگر توسعه روستایی را می توان عاملی در بهبود شرایط زندگی افراد متعلق به قشر کم درآمد ساکن روستا و خودکفاسازی آنان در روند توسعه کلان کشور دانست . به منظور آشنایی بیشتر با مفهوم توسعه روستایی گفتگویی با مهندس ابراهیم سالمی رییس اداره برنامه ریزی توسعه روستایی جهاد کشاورزی استان هرمزگان انجام شده که در ذیل می خوانیم:

به عنوان اولین سئوال بفرمایید توسعه روستایی شامل چه فرآیندهایی است و توسعه پایدار در این بخش چگونه است ؟

توسعه روستایی را باید یک فرآیند به حساب آوریم که شامل ارکانی است که ارکان توسعه پایدار را نیز تشکیل می دهد. آن انسان ، اجتماع و محیط زیست است در ارتباط و عملکرد متقابل .

انسان رکن اصلی فرآیند توسعه و مغز متفکر آنست که به لحاظ دارا بودن درک و شعور قادربه تفکر ، برنامه ریزی و هدایت مسیر توسعه است . آن چیزی که در حیطه توسعه روستایی مهم و حائز اهمیت است مشارکت دادن مردم در تدوین ، اجرا و ارزشیابی طرح های توسعه است . زیرا اگر مردم در تهیه و مطالعات این گونه طرحها شرکت کنند و نتایج و دستاوردهای آنرا از آن خود بدانند قطعاً از آن محافظت خواهند کرد .منظور از جامعه به عنوان رکن دوم در فرآیند توسعه روستایی بیشتر نهادهای اجتماعی و عملکرد اینگونه نهادهاست که سازمانهای دولتی و نهادهای مردمی را شامل می شود .

قسم سوم یعنی محیط زیست، ما برای رسیدن به مفهوم واقعی توسعه روستایی باید در حین اینکه بخش محلی و منطقه ای و یا به اصطلاح بومی برنامه ریزی کنیم ناچاراً بایستی جامع نگر باشیم و توسعه در همه بخشهای اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، محیطی و .... را مدنظر داشته باشیم .

همچنین اگر بخواهیم توسعه ما یک توسعه پایدار باشد باید در زمینه محیط زیست و منابع طبیعی طوری برنامه ریزی کنیم که علاوه بر برآوردن نیازهای نسل حاضر، نیازهای نسلهای آتی را نیز در نظر گرفته و از تخریب منابع طبیعی و محیط زیست و یا آلوده کردن آن جلوگیری کنیم .

جایگاه جهاد کشاورزی در توسعه روستایی چگونه است؟

مطابق با آخرین آمار که در سال گذشته انجام شد بیش از ۲۲ میلیون نفر از جمعیت کل کشور در روستاها سکونت دارند یعنی بیش از۳۱ درصداز کل جمعیت ، و این قابل توجه است به لحاظ اینکه این نسبت در اکثر کشورهای در حال توسعه رو به کاهش است و حتی در کشورهای پیشرفته به کمتر از ۱۰ درصدمی رسد .

نکته ای که حائز اهمیت است اینست که جمعیت در این سکونتگاههای روستایی عمدتاً به فعالیتهای کشاورزی می پردازد. هر چنداشتغال درسایر بخشها نیز وجود دارد . ولی عمدتاً کشاورزی است که انجام می گیرد .

با توجه به اهمیت موضوع توسعه پایدار و به لحاظ پیوستگی میان بخش کشاورزی و توسعه روستایی، تجمیع وظایف بخش کشاورزی و توسعه روستایی در یک وزارتخانه پیش بینی شده و مقرر گردیده است تا وزارت جهاد کشاورزی بر اساس وظایف تفصیلی ابلاغ شده از جانب هیئت وزیران به امر توسعه روستایی همت گمارد .

این اداره به عنوان یکی از مدیریت های معاونت صنایع و توسعه روستایی در سازمان جهاد کشاورزی چه اهدافی را دنبال می کند ؟

از جمله اهدافی که سازمان و به تبع آن این اداره به دنبال آنست عبارتند از :

-ارتقاء سطح زندگی روستائیان

-اشتغال روستائیان و افزایش درآمد خانواده های روستایی و کاهش فقر

-افزایش قدرت انتخاب و مداخله و مشارکت مردم در فرآیند توسعه

-ایجاد حساسیت علمی و کارشناسی در بین دستگاههای دولتی ، کارشناسان و مردم جهت پرداختن به مباحث توسعه

-توسعه منابع و سرمایه های انسانی از جمله دانش و مهارتهای فردی و گروهی

-توسعه منابع و سرمایه های اجتماعی، نهادی به منظور پی ریزی روحیه مسئولیت پذیری جمعی و مشارکت مردم در فرآیند تصمیم سازی و برنامه ریزی محلی

-ظرفیت سازی و توانا سازی اقتصاد محلی با تاکید بر فعالیت های وابسته به کشاورزی

وظایف اداره برنامه ریزی و توسعه روستایی جهت تحقق اهداف چیست ؟

از جمله وظایف این اداره در راستای تحقق اهداف عبارتند از :

-برنامه ریزی و اتخاذ تدابیر لازم در جهت شناسایی، استعدادها و ظرفیت های بالقوه و بالفعل مناطق روستایی .

-اتخاذ سیاستهای توسعه پایدار با رویکردهای علمی و تهیه طرحهای ساماندهی توسعه اقتصادی ، اجتماعی فضاهای روستایی بمنظور تدوین سند توسعه پایدار روستاها

-کمک به توسعه اشتغال در روستا بمنظور بالابردن نرخ اشتغال موثر وکاهش فقر و جلوگیری از مهاجرت روستائیان به شهرها

-برنامه ریزی و انجام هماهنگی لازم جهت پرداخت تسهیلات اشتغال روستایی با همکاری صندوق قرض الحسنه مهر امام رضا (ع)

طرح ساماندهی توسعه اقتصادی، اجتماعی فضاهای روستایی برای چه منظوری تهیه می شود ؟

این طرح بمنظور فراهم نمودن زمینه های لازم برای توسعه پایدار روستاها با هدف ارتقاء سطح تولید و ایجاد اشتغال و باتاکید بر توسعه ظرفیت ، افزایش در آمد و ارتقاء سطح زندگی با مشارکت خود روستائیان تهیه می شود. که با فرآیند مشارکتی ظرفیت ها را شناسایی کرده و در پی توانا سازی وجوه مختلف اجتماعات محلی بوده و درنهایت بستر لازم را برای اجرای اقدامات پیش بینی شده در جهت توسعه خود اتکاء و پایدار جامعه روستایی فرآهم می آورد .

به چه منظور برنامه ریزی جهت توسعه روستایی مطرح شد و چه آثار و نتایجی را به همراه دارد ؟

با شروع انقلاب صنعتی در میان عقب ماندگی مناطق روستایی آشکارتر گردید و معمولاً روستائیان نسبت به کسانیکه در شهرها زندگی می کردند از خدمات رفاهی کمتری بهره مند بودند و درآمد کمتری داشتند و حتی از سطح کیفی زندگی پائین تری برخوردار بودند و به طبع آن ساکنین کانونهای زیست روستایی قشری آسیب پذیرتر بودند.

پس از نمایان شدن فاصله و شکاف موثر سطح زندگی شهری و روستایی بود که بحث توسعه روستایی مطرح گردید که در بررسی علل آن موارد مختلفی طرح می گردد .

حال علت آن هرچه باشد برنامه ریزی و اقدام در جهت توسعه روستایی باید نتایجی از قبیل رشد تدریجی در جهت پیشرفته شدن ، قدرتمند شدن ، خود اتکاء شدن و بهبود شرایط رفاهی زندگی در سکونتگاههای روستایی را بدنبال داشته و امید به زندگی را توسعه بخشد .

چرا که توسعه چیزی نیست مگر تلاش آگاهانه یا راه حلی در جهت رفع فشارها و مشکلاتی که پیوسته در بخشهای مختلف زندگی اجتماعی و انسانی روستاها وجود دارد .

زمین و امنیت در بخش کشاورزی

در گذشته های نسبتاً دور به دلیل توسعه‌نیافتگی صنایع و خدمات در جهان و جایگاه خاص کشاورزی در اقتصاد جهانی و ایران زمین دارای یکی از حرفه‌های اصلی صاحبان سرمایه تلقی می شد و این مالکیت تصاحب زمین بود که در آن دوران تقریباً جامعه را به گروه های فئودال ها و رعایا تقسیم می‌کرد

زمین بستر تولیدات کشاورزی و عامل تغذیه گیاهان است که مواد غذایی را در خود نهفته دارد و مکان ذخیره آب و محل احداث تاسیسات کشاورزی است. علاوه بر موارد ذکر شده به دلیل اینکه برای زمین سند مالکیت صادر می شود لذا تعیین کننده مکان های ثبت شده برای سرمایه گذاری می باشد.

پس مالکیت زمین خود سبب مالکیت سرمایه نهفته بر آن نیز محسوب می شود لذا این مساله برای کشاورزان و تولید کنندگان سرتاسر جهان و ایران از اهمیت بسیار ویژه‌ای برخوردار است.

در گذشته های نسبتاً دور به دلیل توسعه‌نیافتگی صنایع و خدمات در جهان و جایگاه خاص کشاورزی در اقتصاد جهانی و ایران زمین دارای یکی از حرفه‌های اصلی صاحبان سرمایه تلقی می شد و این مالکیت و تصاحب زمین بود که در آن دوران تقریباً جامعه را به گروه های فئودال ها و رعایا تقسیم می کرد و عموماً حاکمان جامعه نیز از زمین داران بزرگ یا فئودال ها تشکیل می شدند.

به تدریج با توسعه صنعت و خدمات تجاری در جهان و ایران و تقسیم اراضی زمین داران بزرگ در اکثر نقاط جهان اهمیت زمین داری در بخش کشاورزی کاهش یافت و در مقابل زمین خواران شهری جایگزین آنان شده و جزو طبقات مرفه و صاحبان ثروت باد آورده گردیدند ، به ویژه در جوامع و کشورهایی که از ضریب رشد انفجاری جمعیت مثل کشور ما در بعد از انقلاب اسلامی برخوردار شدند.

مالکان و صاحبان این اراضی شهری و حاشیه شهری با گرانی سرسام آور اراضی به دلیل توسعه شهرها با بدست آوردن ثروت های کلان هیچگاه سهم واقعی حکومت را که مالیات بر ثروت های باد آورده بود به دلیل نقایصی که در قانون مالیات ها وجود داشت پرداخت نکردند و به تدریج طبقه فئودالیته جدیدی را تشکیل دادند. اصولا در اکثر نقاط دنیا به خصوص در جهان صنعتی و کشاورزی پیشرفته غربی خود زمین در کاربری کشاورزی دارای ارزش بالایی نیست و قیمت اراضی کشاورزی را عمدتا حاصل خیزی خود زمین تعیین می کند نه عواملی چون دوری یا نزدیکی به شهرها.

بر خلاف کشور ما ، در کشورهای خارجی قیمت اراضی زراعی در حاشیه شهرها با اراضی دور از شهر اختلاف زیادی ندارد و به همین دلیل ارزش زمین در قیمت تمام شده محصولات کشاورزی ناچیز و تقریباً ثابت است.

در کشور ما برخلاف کشورهای پیشرفته کشاورزی جهان ارزش اصلی زمین زراعی بر مبنای حاصل خیزی اراضی نیست بلکه دوری یا نزدیکی این زمین‌ها به شهرهای بزرگ و کوچک است که به شدت در تعیین قیمت زمین و همچنین قیمت تمام شده محصولات تولیدی تاثیر دارد.

۲ دلیل مهم در تغییرات فاحش قیمت اراضی مزروعی به علت دوری و نزدیکی به شهرها بر خلاف سایر نقاط دنیا وجود دارد.

اولین دلیل به علت افزایش سریع جمعیت در کشور و نیاز توسعه شهری جهت ساخت و سازهای خود در درون اراضی زراعی حاشیه شهرهاست که قیمت ها را سرسام آور بالا برده است که علت اصلی آن هم تصمیم گیری های یک جانبه از سوی مسئولین دولتی توسعه شهری و آسانی بیش از حد شرایط تبدیل زمین کشاورزی است که حتی در مواردی به علت تخلفات مسؤولان ذی ربط ضوابط موجود نیز در این کار رعایت نمی شود.

دومین دلیل امنیت فیزیکی سرمایه گذاری های انجام شده چه تاسیسات منقول و چه غیر منقول است که در حاشیه شهرها بیشتر وجود دارد و متاسفانه هر چقدر مکان های سرمایه گذاری از شهرها فاصله پیدا می کند ضریب امنیت فیزیکی آنها کاسته می شود یا با هزینه های بسیار تامین می گردد به طوری که امنیت ناکافی فیزیکی سرمایه در مناطق مختلف کشور یکی از موانع توسعه و رشد کشاورزی شده است.

دلایل فوق از یک سو و کمبود نسبی آب زراعی از سوی دیگر سبب شده که امروز قیمت زمین های فاریاب در ایران یکی از گرانترین اراضی کشاورزی در جهان باشد مثلاً در مقایسه با کشور آمریکا که شاید پیشرفته ترین کشاورزی جهان را دارد قیمت اراضی آبی در ایران به طور متوسط ۲ الی ۳ برابر بیشتر از آمریکا یا ٤ الی ٥ برابر بیشتر از کانادا یا ۲ الی ۳ برابر بیشتر از اکثر مناطق اروپایی با بارندگی حداقل ۲ یا ۳ برابر متوسط ایران است.

با وجود توسعه کشاورزی در کشور در ۳۰ سال گذشته خوشبختانه به علت توسعه کشور در دیگر بخش های اقتصادی سهم تولید ناخالص بخش کشاورزی سال به سال کاهش می یابد و به تعبیر دیگری سال به سال انباشت ثروت در کشور افزایش پیدا می کند و سهم کشاورزی با وجود رشد آن در افزایش ثروت عمومی کشور کمتر می گردد و از این نظر سال به سال نیاز به حمایت های بیشتری پیدا می کند تا ضمن تامین نیاز غذایی کشور و کمک به اشتغال مولد در کشور وابستگی نیز به طور محسوسی کاهش یابد.

نگاهی به وضعیت صادرات محصولات کشاورزی ایران

قسمت اول

با وجودی که ایران در ارتباط با محصولات کشاورزی دارای منابع سرشاری است و در منطقه تنها کشوری است که دارای چهار فصل است و رتبه اول تا دهم در صادرات بعضی محصولات کشاورزی را دارد اما به دلیل تورم داخل کشور و نداشتن استاندارد جهانی کیفیت محصولات در مقایسه با کشورهای دیگر، ماندگاری کمی از نظر صادرات در بازارهای جهانی دارد و قدرت کافی برای رقابت صادراتی در بازارها را ندارد.

به گزارش ایانا(خبرگزاری کشاورزی ایران) جمال الدین جلالی صادرکننده گیاهان دارویی درباره وضعیت صادرات محصولات ایران در خاورمیانه می گوید: اگر بخواهیم ایران را با کشورهای همجوار مقایسه کنیم باید بگوییم بعضی کشورهای خاورمیانه موقعیت ایران را ندارند محصولاتی که کشور ما دارد آنها ندارند نواحی جنوبی ایران کشورهایی مثل عراق به دلیل جنگ وضعیت ثابتی ندارند و با اینکه محصولات کشاورزی ایران از نظر ژنتیک وضعیت منحصر به فردی دارد اما در مقام صادرات در مقایسه با کشورهای سوریه و ترکیه، هند رتبه پایین تری دارد که مهمترین دلیل آن مساله تورم، بالا بودن قیمت تمام شده محصولات است که مانع رقابت محصولات کشاورزی ایران با این کشورها شده است.

مهری جواد زاده صادرکننده کشمش و خشکبار نیز افزایش قیمت تمام شده را عامل از دست دادن بازارهای صادراتی در خاورمیانه دانست و تصریح کرد : با اینکه ایران به دلیل داشتن چهار فصل محصولات کشاورزی متنوعی دارد و اما تنها در صادرات پسته و مغز پسته همیشه جزء اولین ها بوده است زمانی صادرات کشمش فقط به ایران تعلق داشت و هر سال ده هزار تن کشمش صادر می شد اما در حال حاضر صادرات کشمش در ترکیه در مقایسه با ایران دو تا سه برابر افزایش پیدا کرده که آن هم به دلیل افزایش قیمت محصولات بوده و اینکه در مقایسه با رقبای خود محصولات تمان را گرانتر فروختیم و اینکه در صادرات که می تواند اشتغال بیشتری ایجاد کند دو نکته را فراموش کردیم کاهش هزینه های تولید و بالا بردن کیفیت محصولات صادراتی با اخذ استانداردهای جهانی و نرسیدن به کیفیت مطلوب بوده است.

معاون وزیر جهاد کشاورزی :

تولید نخستین «جو» با فناوری هسته‌ای

رئیس سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی از تولید نخستین لاین (خط منشاء بذر) جو مقاوم به شوری و سرما با استفاده از فناوری هسته‌ای در ایران خبر داد.

به گزارش فارس، "جعفر خلقانی" معاون وزیر جهاد کشاورزی در همایش کاربرد فناوری هسته ای در کشاورزی، گفت: رقم جدید جو که مقاوم به دو تنش سرما و شوری است، تولید شده و اکنون مراحل ثبت و گواهی فنی را طی می کند. معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: فعلا نام جو جدید که در زمینهای شور و کم حاصل جواب می دهد ۳۰ - ۷۳ - M٤ می باشد که این جو در سال ۷۳ به وسیله جهش (mutation) تولید شده و اکنون به کشاورزان داوطلب برای کشت معرفی شده است.

"خلقانی" افزود: جو بدست آمده از فناوری هسته‌ای در فراگرد همکاری بین پژوهشگاه فناوری هسته‌ای سازمان انرژی اتمی و سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی به دست آمده که بین ٤/۲ تا ٥/۳ تن در هکتار در شرایط سخت محیطی محصول می دهد.

رئیس سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی تصریح کرد: این جو با فناوری هسته‌ای اصلاح شده از محل منابع داخلی به دست آمده و کاملا محصول ایرانی است. "خلقانی" تصریح کرد: اکنون جو یاد شده در ۸ استان کشور به طور آزمایشی در مزارع تحقیقاتی کشت می شود.

وی با اشاره به قرارداد بین سازمان فائو و آژانس بین المللی انرژی اتمی گفت: اکنون اکثر کشورهای جهان در کشاورزی از فناوری هسته‌ای استفاده می کنند.

"خلقانی" گفت: استفاده از فناوری هسته‌ای در کشاورزی موجب پاکی محصول، کاهش مصرف سموم و کود و کاهش آفات می شود. " خلقانی" در همایش فناوری هسته ای و کشاورزی در سالن شهدای هفتم تیر وزارتخانه گفت: اگر امروز تولید کشاورزی به مرز ۱۰٤ میلیون تن رسیده است، رسیدن به تولید ۳۰۰ میلیون تن محصول با همین سطح کشت، کار غریبی نیست.

وی تصریح کرد:: تا پایان سال ۱٤۰۰ هجری شمسی تولید محصولات کشاورزی ایران باید به مرز ۲۰۰ میلیون تن برسد. به گفته وی: خودکفایی در تولید گندم با انتقال ۲۵ درصد دانش فنی موجود به عرصه تولید صورت گرفته است.

آگهی مزایده عمومی

نوبت دوم

بانک صادرات هرمزگان در نظر دارد اموال مستعمل و فرسوده خود را به شرح ذیل از طریق مزایده عمومی به فروش برساند از متقاضیان که تمایل به شرکت در مزایده فوق الذکر دارند، خواهشمند است از تاریخ نشر آگهی به مدت ده ۱۰ روز به جز ایام تعطیل به دفتر تدارکات واقع در گلشهر ادارات مرکزی اتاق شماره ۱۱۸ مراجعه نمایند.

ضمنا جهت بازدید از اموال فوق به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

الف- شهرک صنعتی شماره یک واقع کیلومتر ۳۰ بندرعباس

ب- انباری سی دستگاه واقع در گلشهر جنب بیمارستان کودکان

۱- میز و صندلی
۲- مبلمان اداری
۳- تجهیزات کامپیوتری
۴- یخچال و آبسردکن
۵- باطری
۶- آهن آلات
۷- آلومینیوم
۸- گاوصندوق
۹- ماشین پولشمار
۱۰- موتورسیکلت
۱۱- ملزومات اداری

روابط عمومی بانک صادرات هرمزگان

پایگاه اطلاع رسانی دریانیوز
• جدیدترین اخبار
• تازه ترین مطالب
www.daryanews.ir